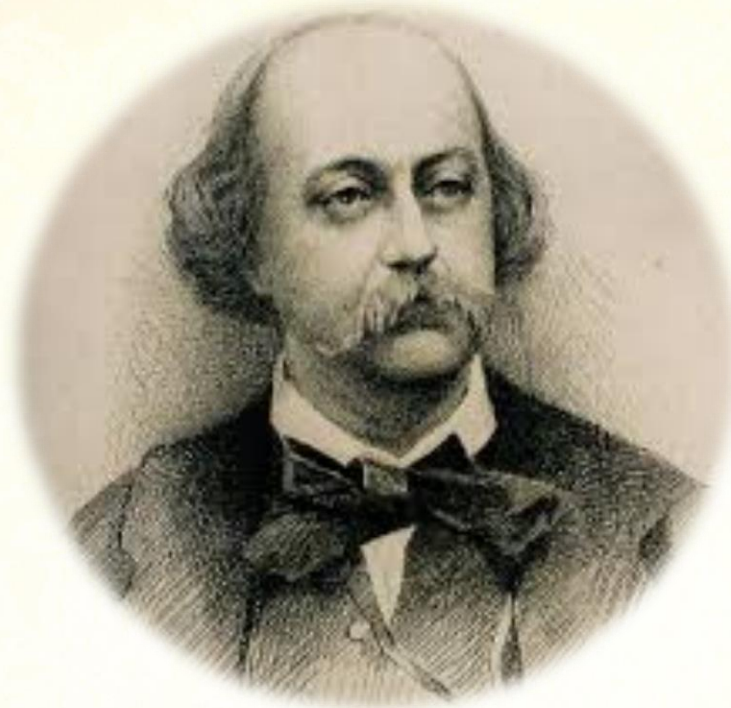

BȘ USARB

Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți

GUSTAVE FLAUBERT

*SCRIITOR FRANCEZ
195 ANI DE LA NAȘTERE*

DATE BIOGRAFICE

Gustave Flaubert născut la 12 decembrie 1821 la Rouen, Franța a fost un romancier și dramaturg francez, cunoscut mai ales datorită romanului *Madame Bovary* operă capitală pentru literatura secolului al XIX-lea. A studiat la Liceul Pierre Corneille din Rouen, apoi s-a înscris la Facultatea de Drept din Paris. Publicase încă din 1830 în revista liceului traduceri din Shakespeare.

Dreptul nu l-a atras prea mult, în perioada 1826-1833 a întreținut o intensă corespondență cu scriitorii pe care îi cunoscuse în capitala franceză, printre aceștia se număra Emile Zola și Georges Sand. Expunea în aceste scrisori convingerile sale politice și sociale, deosebite față de cele obișnuite în acea vreme și în 1845 publica prima variantă a *Educației sentimentale*.

În anul 1846 a întâlnit-o pe scriitoarea Louise Colet, care i-a devenit iubită.

În 1870 a fost făcut Cavaler al Legiunii de Onoare din Franța. A publicat în 1872 trei povestiri reunite sub titlul Trois Contes, în 1874 a apărut La tentation de Saint Antoine și o piesă de teatru numită Le candidat. Ultima lui carte, Bouvard et Pécuchet a rămas neterminată.

Gustave Flaubert a murit la 8 mai 1880, în Rouen.

„Nu am o biografie”, a spus Flaubert, atunci când i s-au cerut detalii din viața personală. De asemenea, el a refuzat să vorbească cu jurnaliștii în timpul vieții și nu și-a dat acordul ca fotografiile sale să fie publicate. „Să dai detalii despre tine este ca o tentație burgheză, căreia i-am rezistat întotdeauna”, îi scria Flaubert unui prieten, cu șase luni înainte să moară. De asemenea, scriitorul francez și-a luat măsuri de precauție pentru a nu permite accesul la informații private, după moartea sa.

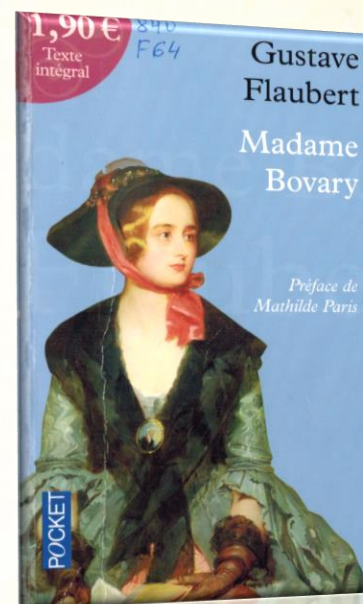
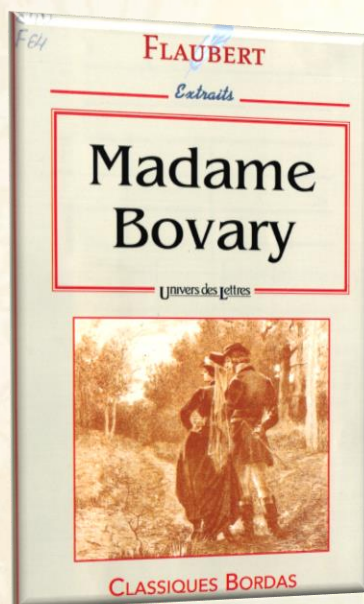
„Un artist trebuie să-și măsoare cuvintele, să-și verifice înregistrările, să încuie ușa pentru ca alții să nu se amuze de persoana lui”, îi scria Flaubert într-o scrisoare din 1860 lui Feydeau, dramaturg francez.

OPERA

- 1857: *Doamna Bovary ("Madame Bovary")*,
operă capitală pentru literatura secolului al XIX-lea
- 1862: *Salammbô, roman ce evocă un episod din istoria Cartaginei*
- 1870: *Educația sentimentală ("L'Éducation sentimentale")*,
roman ce dezbate tema iluziilor pierdute în viață
- 1874: *Ispitirea sfântului Anton ("La Tentation de Saint Antoine")*,
caracterizată printr-un realism halucinatoriu
- 1881: *Bouvard și Pécuchet ("Bouvard et Pécuchet")*,
*roman neterminat, apărut postum, satiră la adresa
stupidității umane*

Madame Bovary este considerată de mulți critici literari ca o capodoperă literară ce a stat la temelia dezvoltării artistice a secolului 19.

Madame Bovary este simbolul decăderii morale eterne, al prăbușirii umane și al simțurilor dezlănțuite.

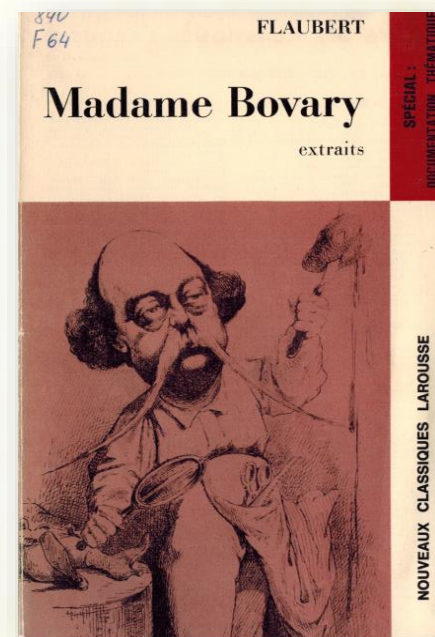
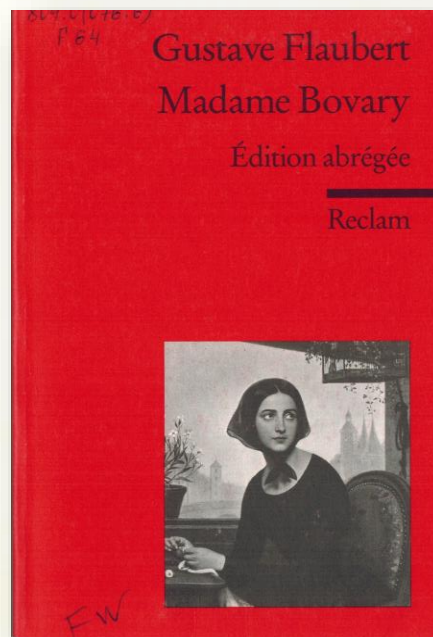
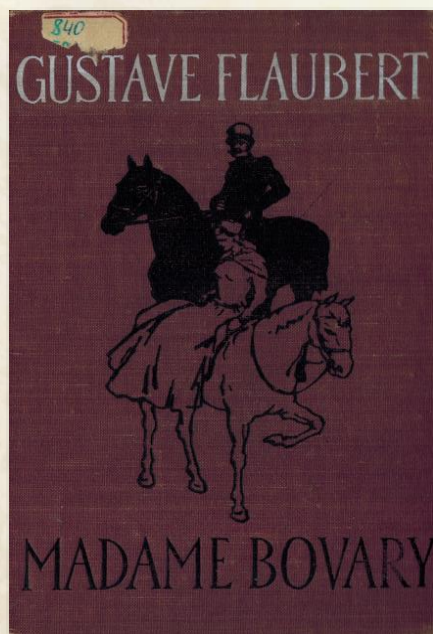

„Dar dacă ar exista undeva o ființă puternică și frumoasă, un temperament curajos, exaltat și rafinat în același timp, un suflet de poet cu chip angelic, liră cu strune de bronz care să ridice la cer epitalamuri elegiace, de ce, dintr-o întâmplare, n-ar întâlni-o chiar ea? Oh! Cât era de imposibil! De altfel nimic nu merita chinul căutării; totul era minciună! Fiecare zâmbet ascundea un căscat de plictiseală, fiecare bucurie un blestem, orice plăcere avea dezgustul ei și cele mai dulci săruturi nu lăsau pe buze decât o neîmplinită poftă a unei voluptăți mai mari.”

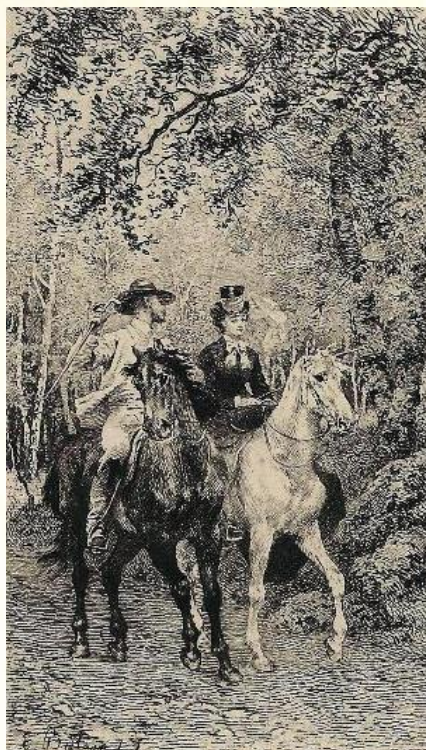
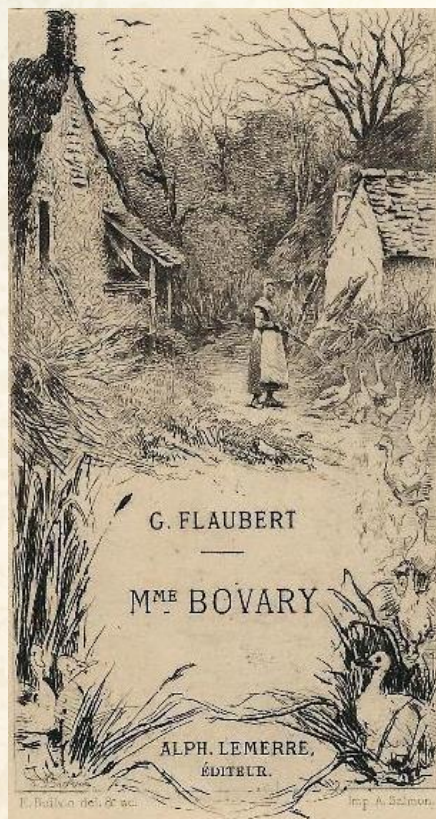
Gustave Flaubert în Doamna Bovary

„Artistul trebuie să fie în opera sa ca și divinitatea în creație, invizibil și atotputernic: să fie pretutindeni simțit, însă nicăieri văzut.”

Gustave Flaubert

Gustave Flaubert în artă

Primele ilustrații ale Madame Bovary realizate de Emile Boilvinun (pictor și gravor francez, secolul al xix – lea)

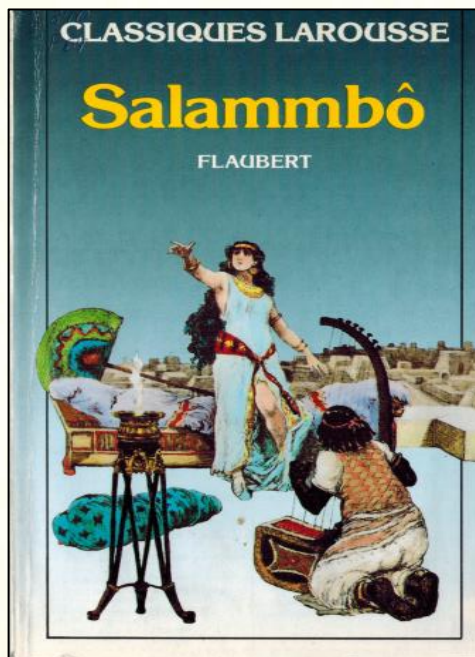
Salamambo este un roman cu temă istorică, care și-a surprins contemporanii prin nuanțele erotice și decadente ale scriiturii, mărci ale modernității lui Flaubert.

Salamambo este o lecție de istorie, o cufundare în lumea antică și fascinantă a Cartaginei, o incursiune în lumea sacră a zeilor. O carte despre sacrilegiu, ruină și mai ales despre frivolitatea dorinței, dorință care stârnește războaie și tulbură mințile oamenilor. O carte despre superstiții și o societate cartagineză care își sacrifica cu entuziasm copiii pe altarele zeilor pentru a purta victorie în războaie.

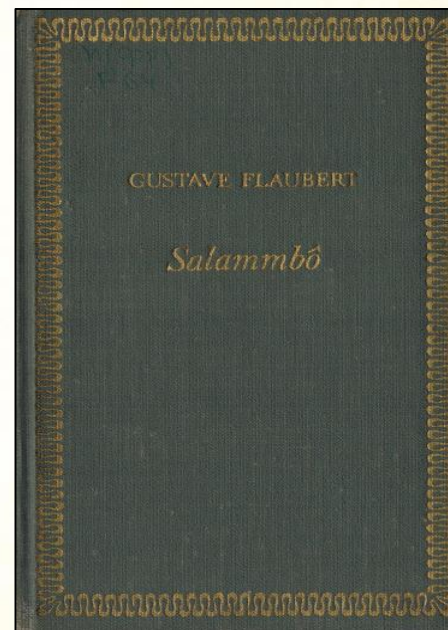
„Cele mai glorioase momente ale vieții tale nu sunt așa-zisele zile de succes, ci mai mult zilele în care, ieșind din stări de deprimare și descurajare, simți chemarea vieții spre realizări viitoare.”

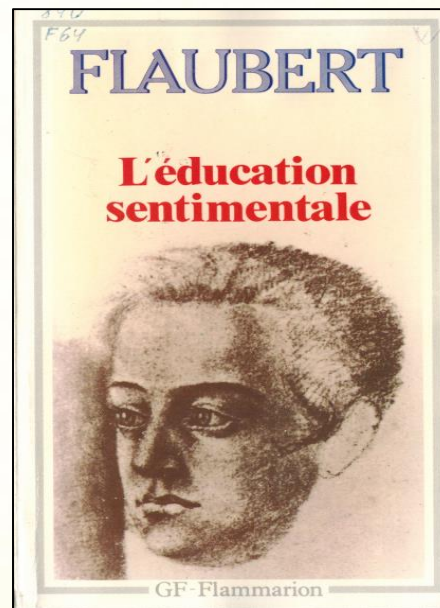
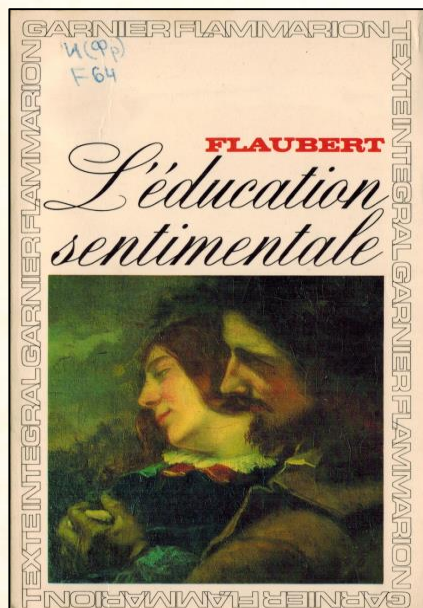
*SALAMMBO
1907
Gaston Bussière
pictor simbolist francez
(1862 –1928)*

Gustave Flaubert

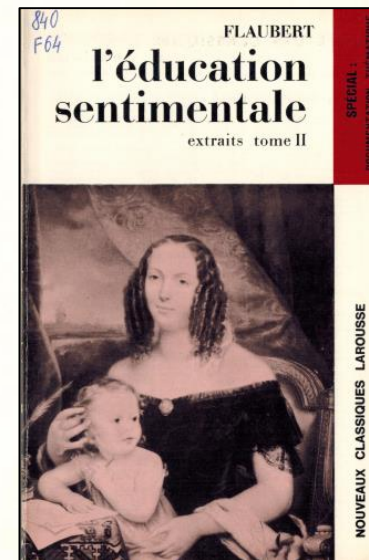
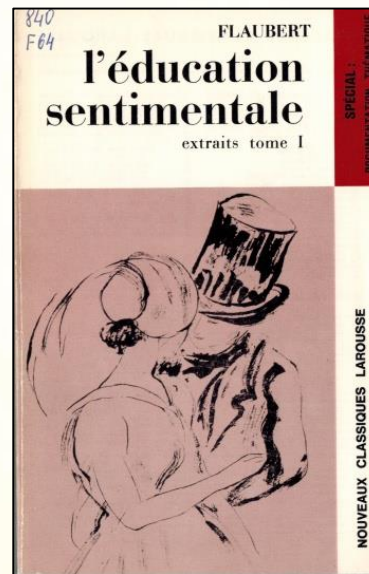
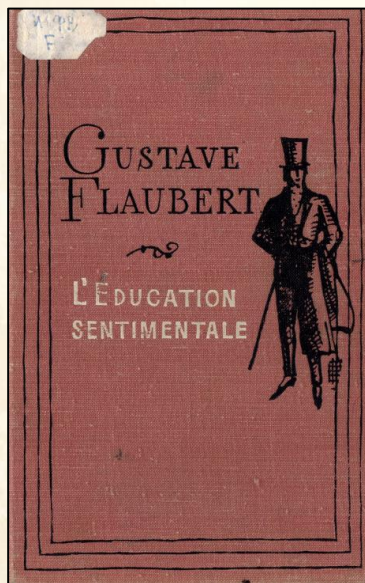

“Educația sentimentală” a lui Flaubert, ultima carte publicată în timpul vieții acestuia, reprezintă o cronică a unei vieți care se formează pe fondul pasiunii pentru o femeie, cât și o cronică a unui timp trecut în care destine întregi erau schimbate de către evenimentele sociale. Acțiunea are loc în Franța, iar timpul în care se petrece coincide cu Revoluția din 1848 și instaurarea celui de-al Doilea Imperiu , însoțită de motto-ul care stă azi, fixat ca o șampilă permanentă în mințile francezilor: “Liberté, égalité, fraternité”.

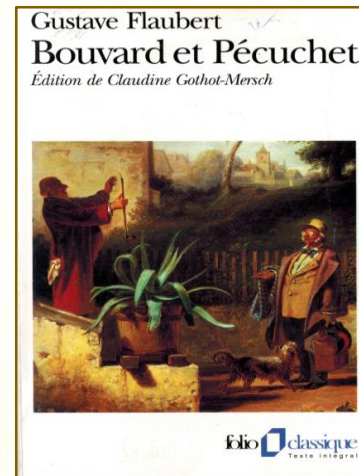
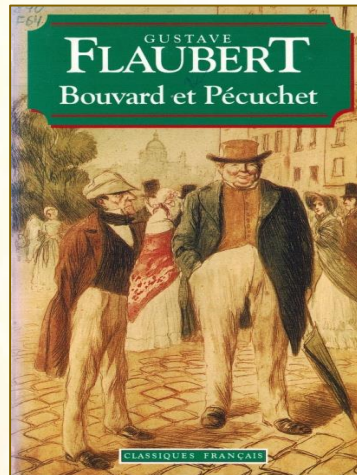

Considerat una dintre cele mai influente opere ale secolului al XIX-lea, romanul a fost apreciat de către scriitori importanți ai vremii (George Sand, Emile Zola) constituind un punct de plecare și inspirație pentru un număr mare de scriitori contemporani.

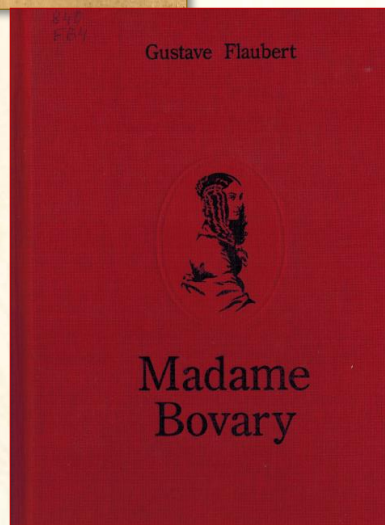
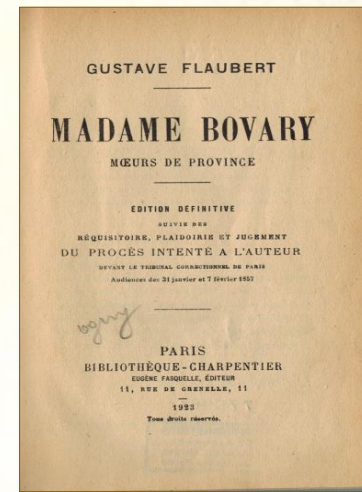
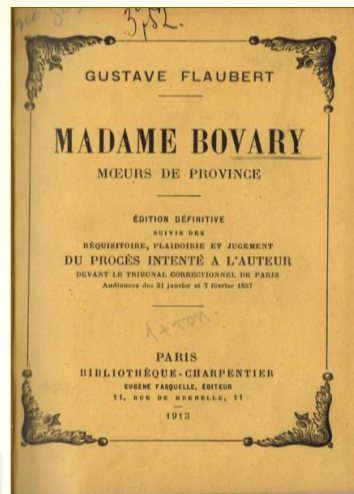
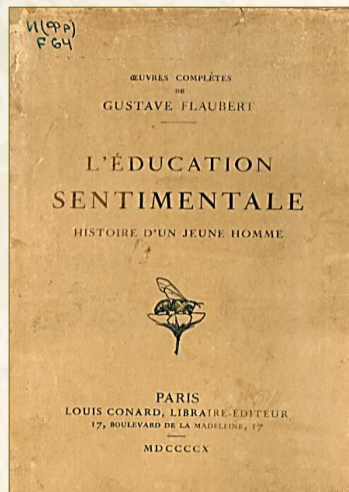
O carte despre capcane, despre orbire și uitare de sine, despre cursa permanentă împotriva propriei persoane, „Educația sentimentală” va rămâne veșnic o minune a literaturii, o creație singulară în lume și o lectură obligatorie pentru cititorul universal

Prin romanul "Bouvard și Pecuchet", Gustave Flaubert surprindea lumea literară cu un altfel de registru al narațiunii. Schimbând stilul scriitoricesc, el trece de la epocalele sale dramatizări la o creație care îmbină, într-un mod absolut fenomenal, umorul cu moravurile unei epoci dominate de nejustificate prejudecăți, utilizând un întreg arsenal de fine dar incisive apropouri, cuvinte atât de bine plasate încât tăișul lor ating dintr-o singură mișcare organele înfumurării. Este o carte "diabolică", după cum spune Flaubert, în care: "O să vomit peste contemporanii mei tot dezgustul pe care mi-l inspiră. Totul va fi enorm și violent."

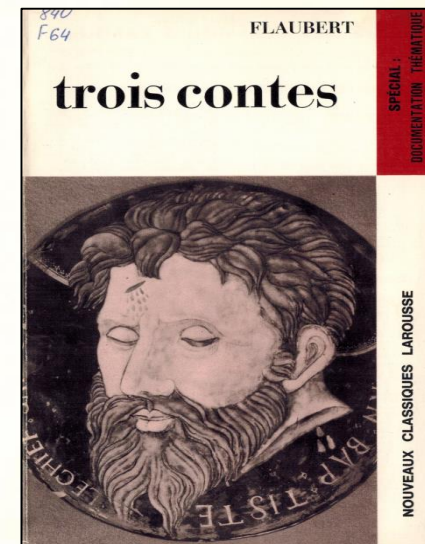
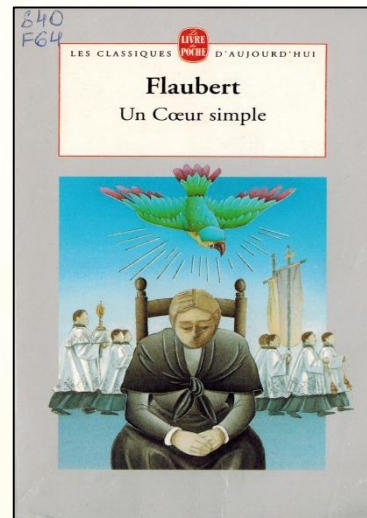
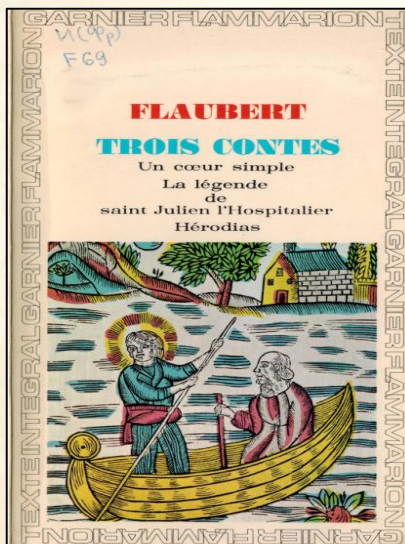

Opera lui Gustave Flaubert în colecția Carte Rară

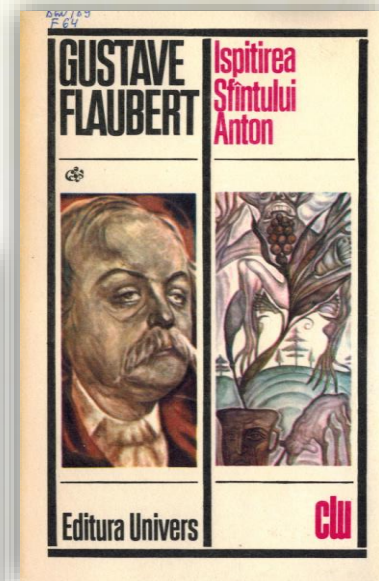
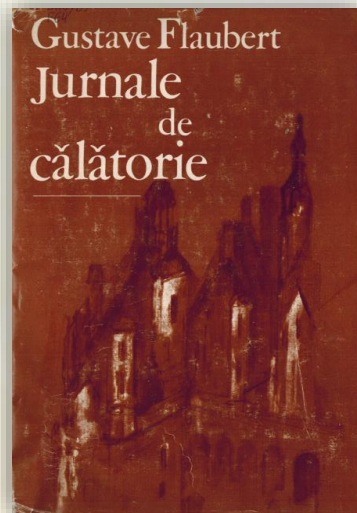
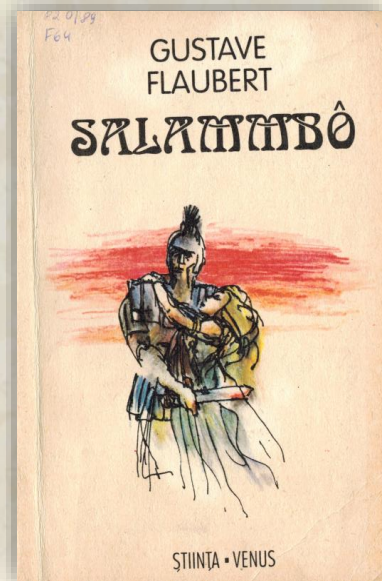
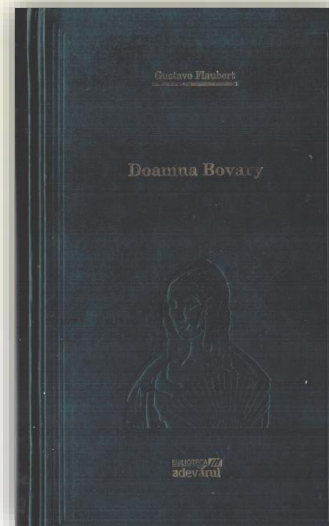
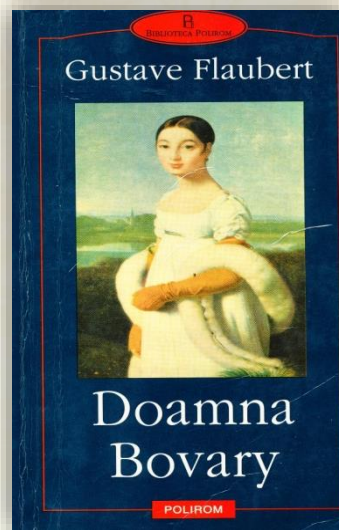

„O curioasă afinitate leagă romanul lui Flaubert de Don Quijote al lui Cervantes. (...) Întocmai cum eroul spaniol reprezintă figura unui cavaler într-o epocă în care idealurile cavalerismului se istoviseră, Emma Rouault înfățișează pe omul romantic, într-un moment în care aspirațiile lui deveniseră nepotrivite cu epoca.”

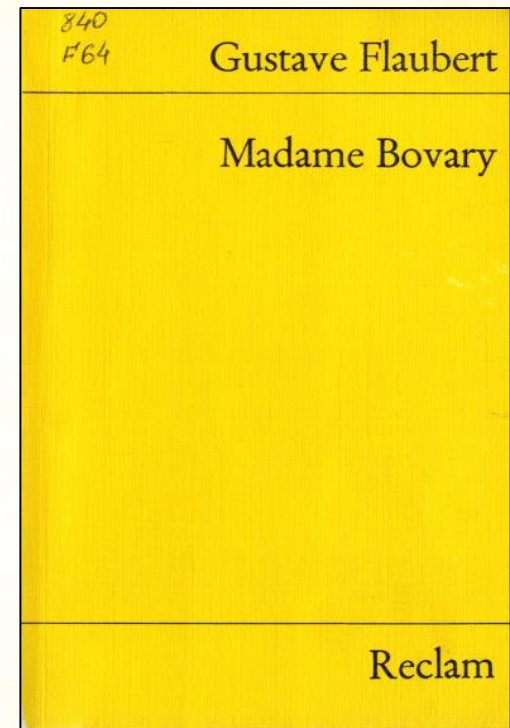
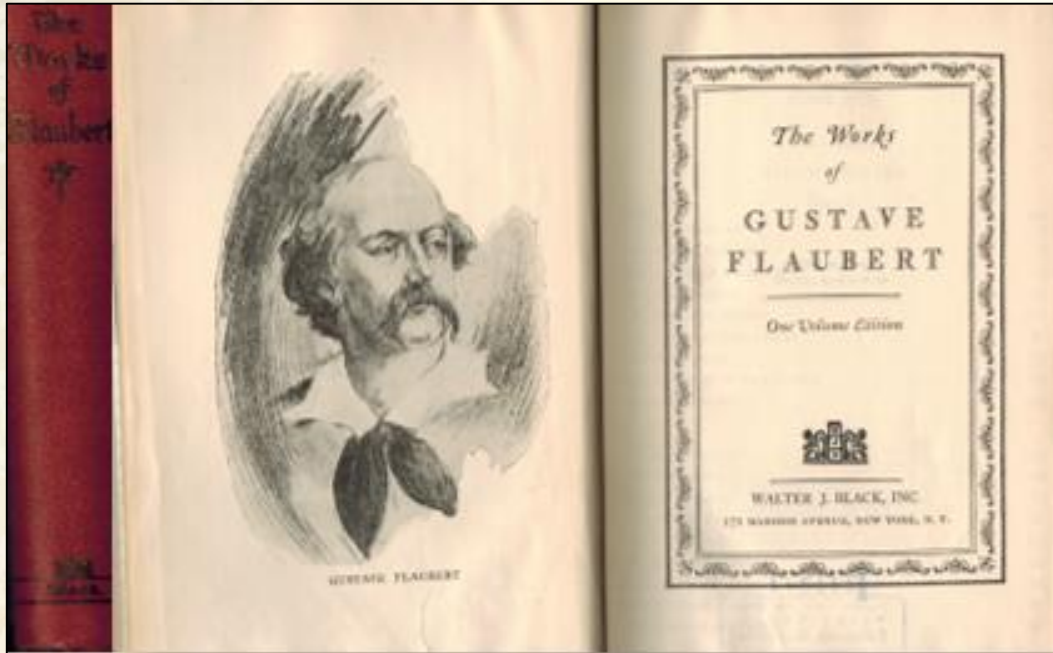
Tudor Viuanu

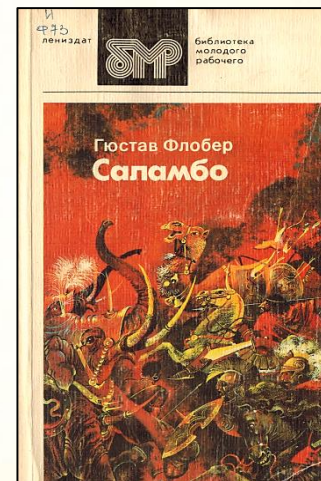
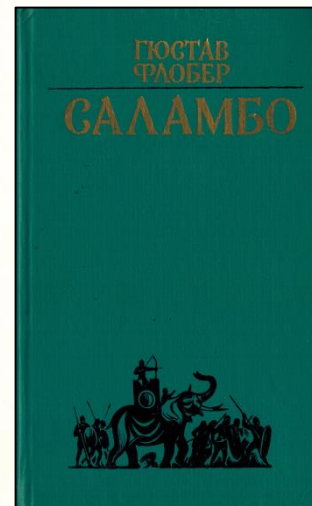
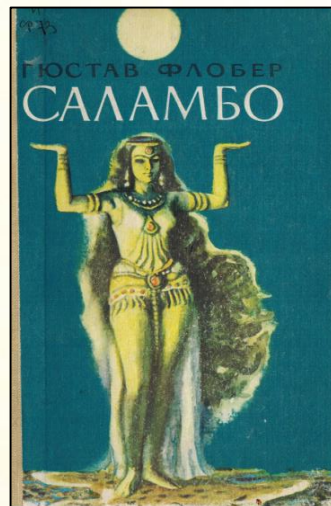
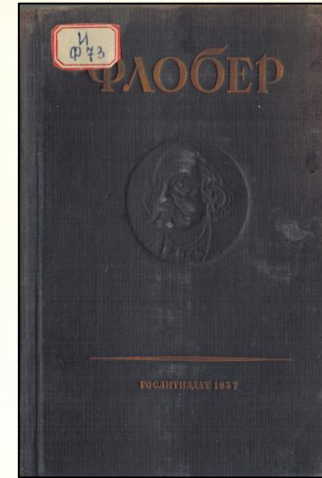
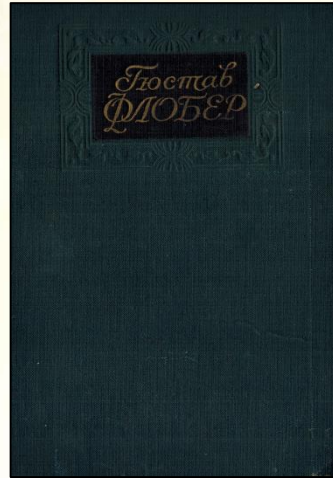
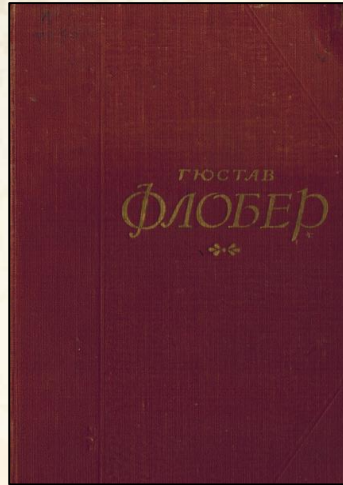
TRADUCERI ÎN LIMBA ROMÂNĂ

TRADUCERI ÎN LIMBA ENGLEZĂ ȘI GERMANĂ

TRADUCERI ÎN LIMBA RUSĂ

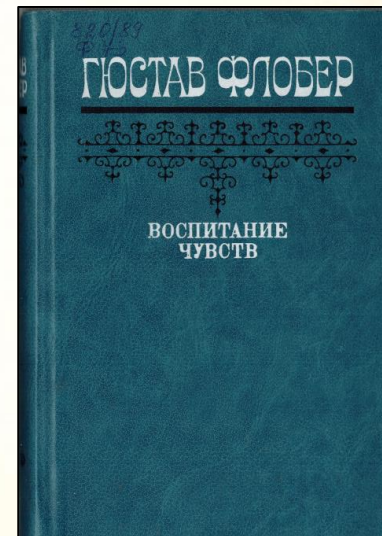
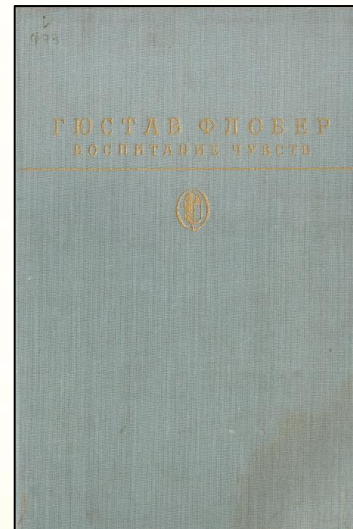
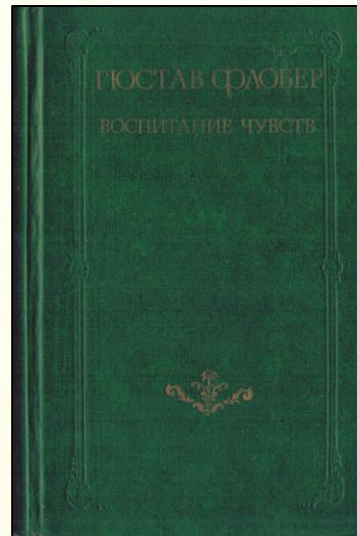

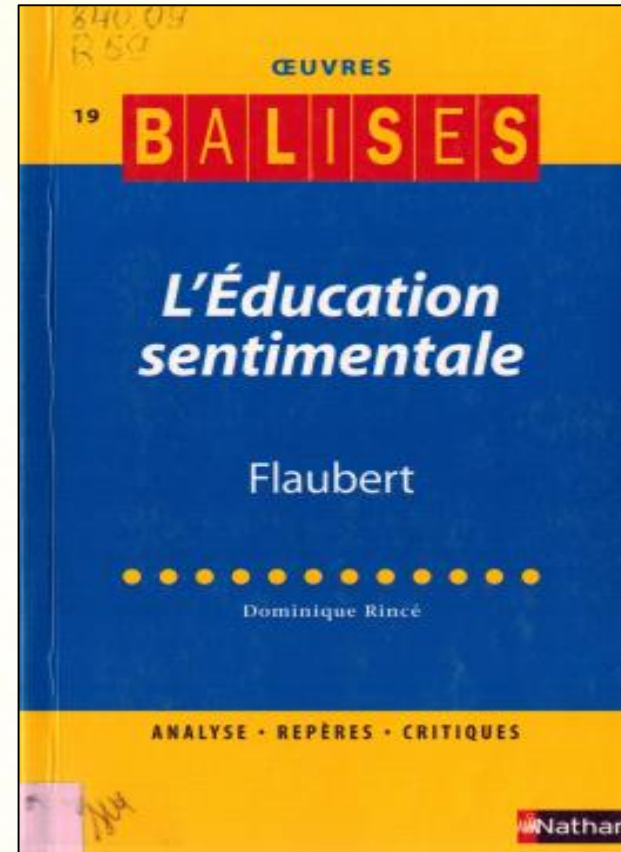
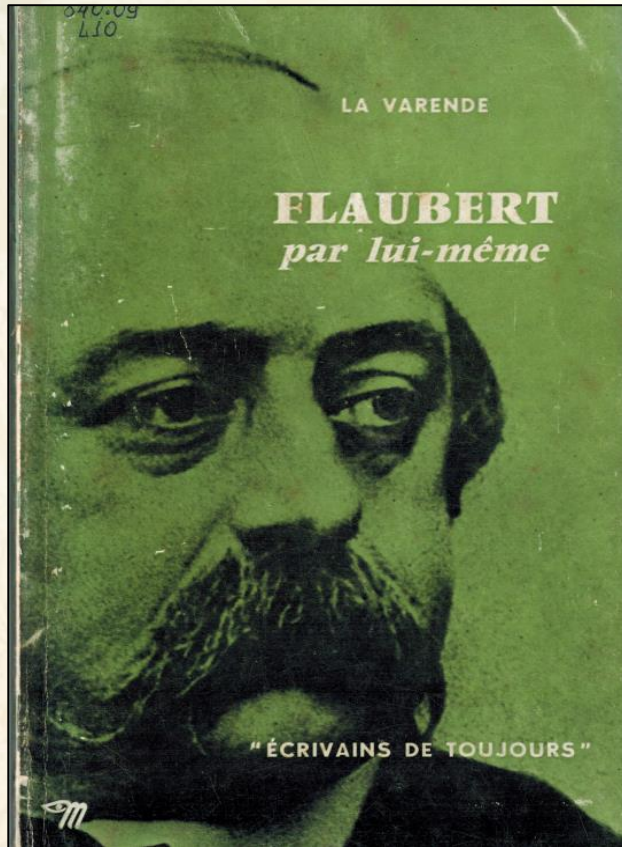
Madame Bovary
desen de V. A. Milaševskii

„... E un povestitor neobosit și inepuizabil, un descriptiv de o minuțioasă subtilitate ale cărui pagini nu seamănă cu cele ale lui Stendhal și nici cu cele ale lui Balzac. El (Flaubert) scrie despre viața de fiecare zi așa cum se scrie istoria – cu o severă răspundere.”

Barbey d’Aurevilly

REFERINȚE CRITICE

Collection littéraire Lagarde et Michard

XIXe SIECLE

Bordas

RÉALISME ET NATURALISME

455

Du *Roman expérimental* de Zola, de *Rubens à Flaubert*, de *Boileau à La Brocquière*, de *Marius à Diderot*, le courant réaliste reparait sans cesse dans notre littérature. Dans la première moitié du XIXe siècle la tendance à l'observation réaliste s'affirme plus sciemment dans les romans de STENDHAL (cf. p. 339), les nouvelles de MÉRIMEE (cf. p. 347) et surtout l'œuvre de BALZAC (cf. p. 393-397).

LE RÉALISME, défini par une doctrine et une esthétique, ne s'impose toutefois qu'après 1830. Engagé par des peintres (Daubigny, Millet et surtout Courbet), le réalisme est résumé par Champfleury, Diderot, *Marguerite Yourcenar de la vie de doctrine*, (1851) et le réalisme théorique à la publication de *Marianne Bastien* (1871). Bien que le mouvement romantique et artiste, c'est FLAUBERT qui, par l'exemple et la doctrine (cf. p. 450), a engagé le roman dans la voie de l'observation méthodique et objective : dans la recherche passionnée du document vécu, les Goncourt ont poussé plus loin encore, jusqu'à un seuil du naturalisme (cf. p. 473).

LE NATURALISME a été défini par ZOLA. Sous l'influence de Claude Bernard et de Pasteur, il prétend appliquer à l'étude des réalités humaines la méthode des sciences expérimentales (cf. p. 484) et s'attache surtout à peindre les milieux populaires et même les bas-fonds. Auteur de ZOLA, les disciples qui l'imitèrent dans sa méthode de campagne de Médan, Paul Alexis, Henri Céard, Léon Hennique, J.-K. Huysmans et MAUPASSANT, constituent le groupe naturaliste qui se manifesta par la publication d'un recueil de nouvelles, *Les Soirées de Médan* (1880). Mais les plus remarquables d'entre eux se départirent de cette doctrine étroite et de ces prévisions scientifiques : chez MAUPASSANT le naturalisme n'est plus que l'observation de la réalité jusque dans ses plus humbles détails (cf. p. 493) et de même chez d'écrivains auteurs rattachés habituellement au courant naturaliste, entre autres ALPHONSE DAUDET (cf. p. 498), Jules Vallès, Charles-Louis Philippe et Jules Renard.

GUSTAVE FLAUBERT

Adolescence romantique Né en 1811, FLAUBERT a grandi dans le cadre mélancolique de l'Hôtel-Dieu de Rouen où son père, chirurgien réputé, était médecin-chef. Il y a passé ses premières années de sa vie, entre la médecine et la poésie.

UN HÉRITIER DE RENE. Au lycée de Rouen, de 1823 à 1829, élève doué mais indiscipliné, FLAUBERT partage l'exaspération romantique des adolescents de province qui traitent encore la mélancolie de René et font des rêves « superbes d'extravagance ». « On n'est pas seulement troubadour, insouciant et oriental, on est, avant tout, artiste. Les poétiques fins, la littérature contemporaine, ce qu'on appelle le style, le droit des romans. On portait un poignard dans sa poche, comme Antony... Mais quelle haine de toute médiocrité ! Quelle haine vers la grandeur ! Les premiers livres de ce lycéen romantique sont des comtes fantastiques, des confidences autobiographiques, un roman « esthétique et à appétitions » (*Cimabue*, 1830).

« L'UNIQUE PASSION » DE FLAUBERT. Au cours de l'été 1836, à Trouville, quelques paroles échangées avec Eliza Schlegel, lettrée et un éditeur de musique, troublent son jeune cœur : c'est le début d'une passion muette qui deviendra chez Flaubert une obsession discrète et quasi mystique. Il ne lui écrit sa première lettre d'amour que 35 ans plus tard, lorsqu'elle sera veuve. Eliza Schlegel sera l'inspiratrice des *Mémoires d'un Fous* (1839), de *Novembre* (1842) et de la première *Éducation Sentimentale* (1845), avant de reparaitre sous les traits de Marie-Arnoix dans la seconde *Éducation Sentimentale* (1869).

Une histoire de la littérature française

KLEBER HAEDENS

Grasset

Flaubert photographé par Nadar vers la fin de sa vie.

Gustave Flaubert

1821-1880

En dépit de son amitié pour Zola (cf. p. 300) et Maupassant (cf. p. 200), Flaubert semble difficile à considérer comme un « naturaliste ». Malgré sa passion maniaque pour la réalité, il n'est pas allé non plus de la ranger parmi les « réalistes » : son projet esthétique dépasse le désir de reproduire la réalité. Il n'est pas non plus romantique : deux de ses romans s'inscrivent nettement aux écartements sentimentaux, comme à une certaine forme de « littérature » romantique.

Après de longues années de tâtonnements, Flaubert entre, vers la moitié de sa vie, dans le temps de la production des chefs-d'œuvre. Le roman *Madame Bovary* peut se caractériser de la façon suivante :

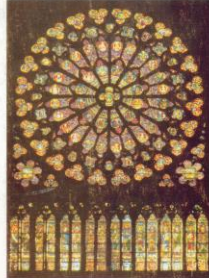
Modernité de Flaubert

Après de longues années de tâtonnements, Flaubert entre, vers la moitié de sa vie, dans le temps de la production des chefs-d'œuvre. Le roman *Madame Bovary* peut se caractériser de la façon suivante :

296

810.09
C 55
UNIVERSITATEA SPIRU HARET

LUMINITA CIUCHINDEL

ÉTUDES
SUR LA
LITTÉRATURE FRANÇAISE

EDITURA FUNDATIEI ROMÂNIA DE MĂINE

810.09
A 28

XIXe

Xavier Darcos
Brigitte Agard
Marie-France Boireau

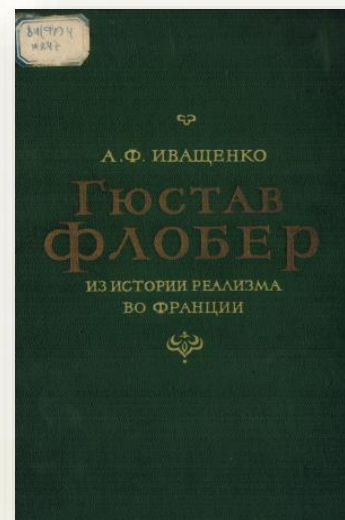
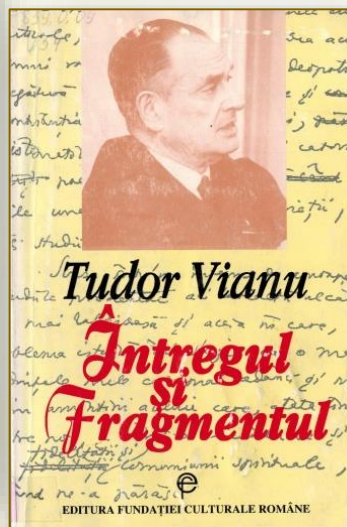
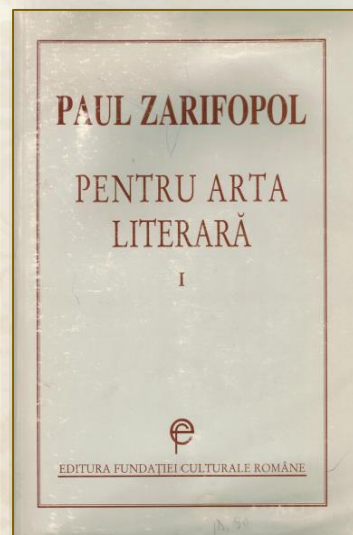
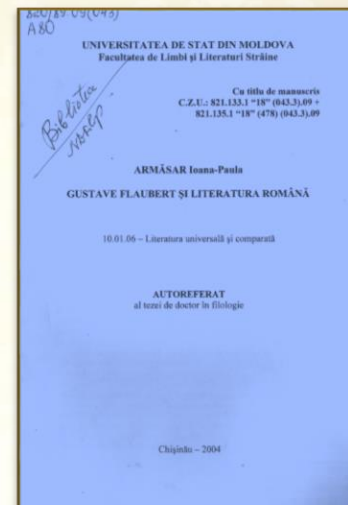
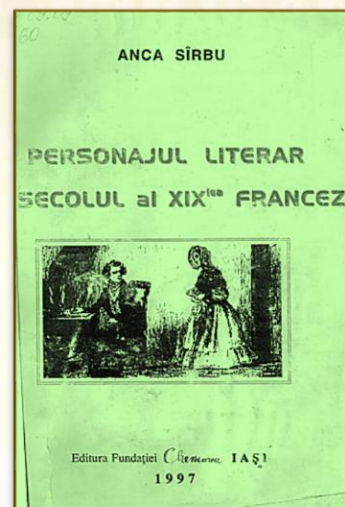
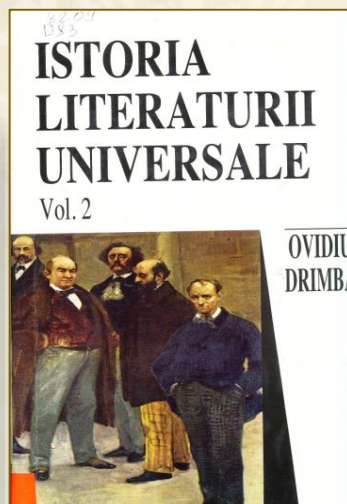
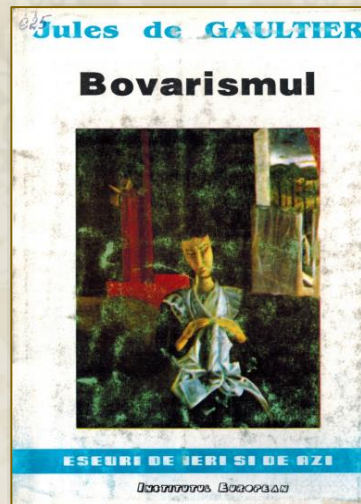
COLLECTION
PERSPECTIVES ET CONFRONTATIONS
HACHETTE

LE ROBERT

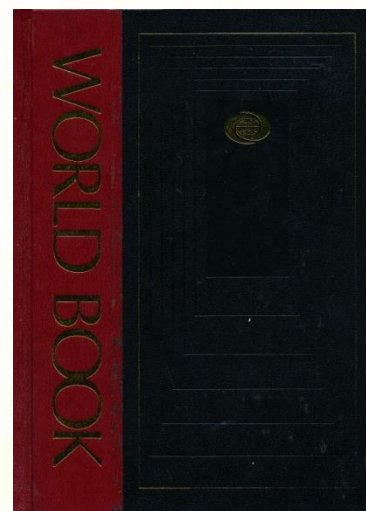
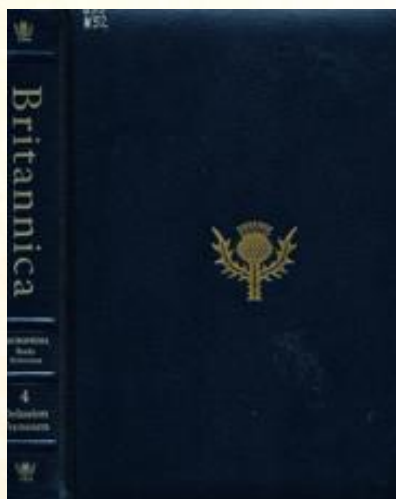
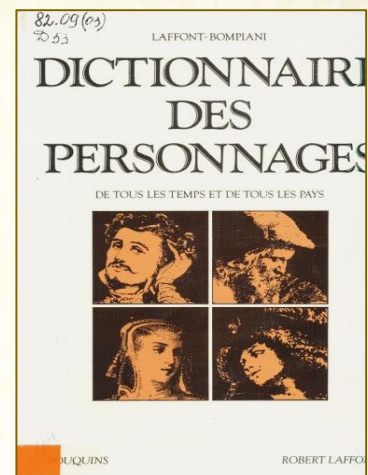
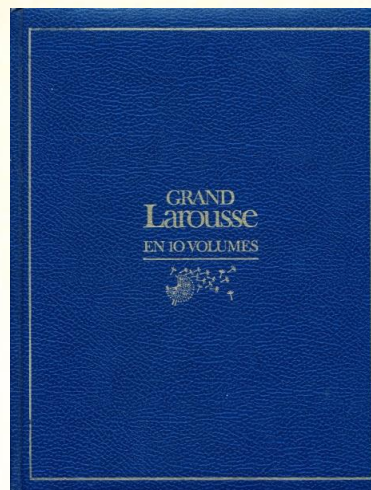
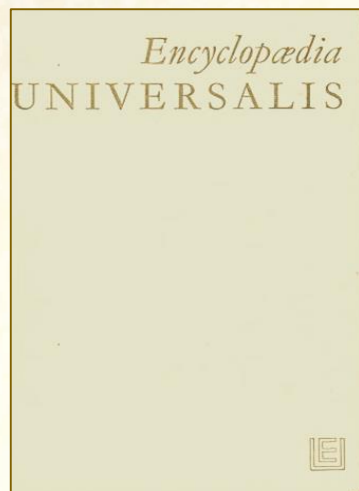
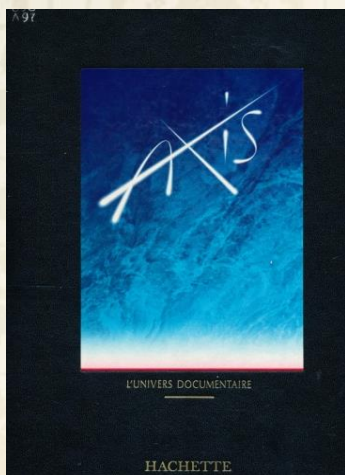
des grands écrivains

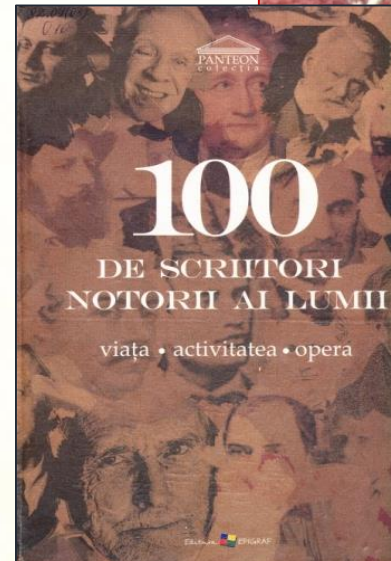
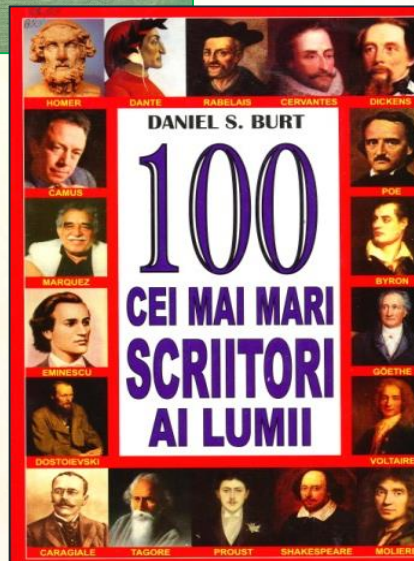
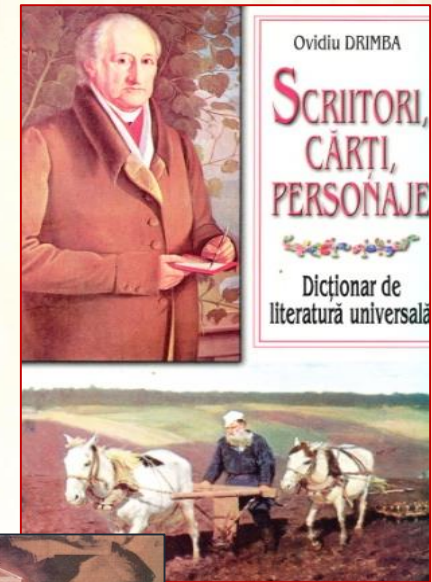
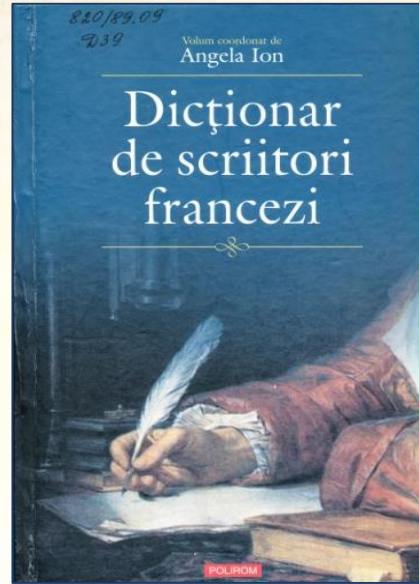
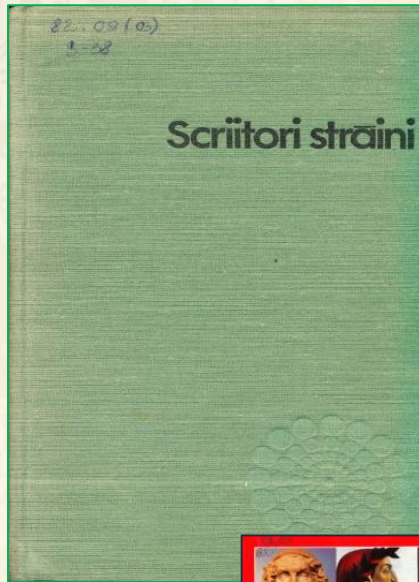
de langue française

150 AUTEURS
350 ŒUVRES
6 000 CITATIONS

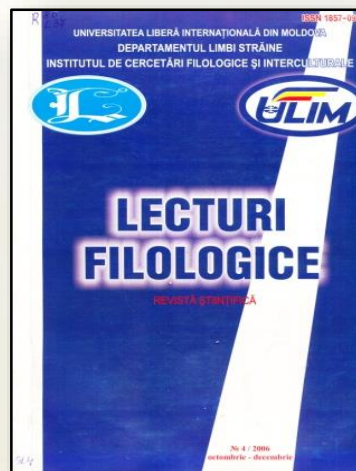
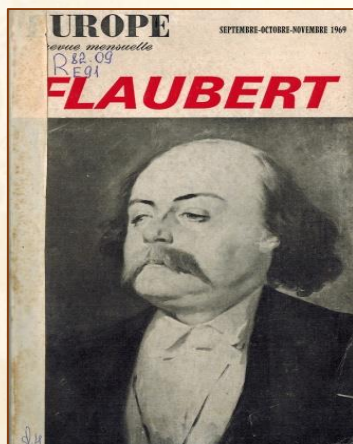
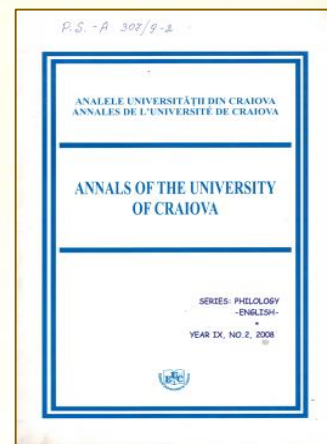
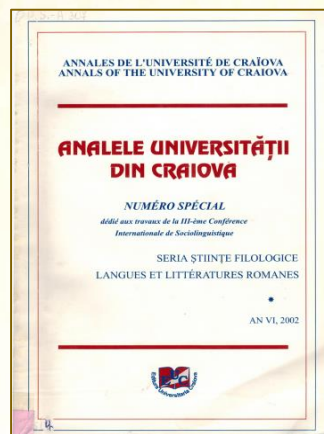

PREZENȚE ÎN SURSE DE REFERINȚĂ

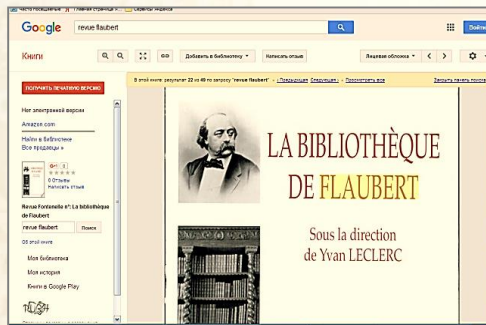

PREZENȚE ÎN ANALE ȘI PUBLICAȚII PERIODICE

PREZENȚE ÎN BAZE DE DATE

- <http://tinread.usarb.md:8888/tinread/fulltext/usarb/experienta.pdf>
- <http://web.a.ebscohost.com/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=10&sid=f2d1dbf9-42e5-4e5f-af97-155fa8aacb4%40sessionmgr4008&hid=420>
- <http://mlq.dukejournals.org/content/23/2/120>
- <http://mlq.dukejournals.org/content/23/2/120>
- https://doaj.org/search?source=%7B%22query%22%3A%7B%22query_string%22%3A%7B%22query%22%3A%22flaubert%20gustave
- <http://link.springer.com/search?query=flaubert+gustave&showAll=false>

<https://books.google.md/books?id=wiXZLWmHOUC&pg=PA187&lpg=PA187&dq=revue+flaubert&source=bl&ots=QC4u3-e1UI&sig=VxVYCeS7Jm->

<http://flaubert.revues.org/>

http://www.larousse.fr/encyclopedie/personnage/Gustave_Flaubert/119630

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

- *LA VARENDE. Flaubert par lui-meme. Paris : Ed. du Seuil, 1965. 192 p.*
- *SÎRBU, Anca. Personajul literar în secolul al XIX-lea francez. Iași : Ed. Fundației "Chemarea", 1997. 221 p. ISBN 973-9237-26-6*
- *Dicționar de scriitori francezi. Iași : Polirom, 2012. 1631 p. ISBN 978-973-681-922-3*
- *DRIMBA, Ovidiu. Realismul francez. In: DRIMBA O. Istoria literaturii universale. București : Ed. Saeculum, 1997, vol. 2, pp. 245-264.*
- *VIANU, Tudor. Cercetare asupra descrierii sufletești în povestirile lui Flaubert. In: VIANU, T. Întregul și fragmentul : Pagini inedite, restituiri. București, 1997, pp. 154-174.*

Realizat de:
MELNIC Lilia, bibliotecar
ABABII Lilia, bibliotecar principal
Documente în limbi străine

2016